

NAPIRENDE

A lakóhelyi sportlétesítmények

K ezdjük egy egészen friss eseménnyel, amelyről lapunk is beszámolt. A budapesti pártbizottság, a fővárosi tanács és hét vállalat képviselői pénteken szocialista szerződést írtak alá, ennek értelmében november 7-ig 51 új kispályát adnak át rendeltetésének. Összesen 40 ezer négyzetméter sportterület jelent ez, amelyet elsősorban a gyerekek, a fiatalok vesznek majd birtokukba. A pályák létesítéséhez a fővárosi tanács ötmillió, az Országos Ifjúságpolitikai és Oktatási Tanács kétmillió, a Budapesti Testnevelési és Sporthivatal pedig egymillió forinttal járul hozzá. A kivitelező vállalatok viszont felajánlották, hogy szocialista brigádjaikra támaszkodva 20 pályát ingyen, a többit pedig önköltségi áron készítik el.

Rögtön tegyük hozzá, hogy mindez csak egy részét képezi annak a tanácsi határozatnak, amelynek lényege: *a sportolási, testedzési lehetőségek gyorsabb ütemű javítása, bővítése Budapesten.* Tovább folytatódik ugyanis títusterv alapján a tanmedencék építése. A városligeti volt vásárváros Petőfi-csarnokát és környékét sportligetté alakítják át, a hűvösvölgyi Nagyrét környékén pedig augusztus 20-ra elkészül a szabad idő park, kispályákkal, kocogóösvényekkel, futópályákkal, öltözőkkel, sőt sportszerek kölcsönzésének lehetőségével.

A z említett örvendés eseménynél elsősorban nem azért időztünk hosszabban, a részletekre is kitérve, mert a legfrissebb. Sokkal inkább azért, mert — mint cepp a tenger — tükrözi a lakóhelyi testnevelés, a tömegek sportja megteremtésének két alapvető feltételét: az állami irányítást és a társadalmi összefogást.

A sport, a testedzés egészségvédő szerepe ma már közismert. Az emberek rendszeres testedzése, részvétele a sportolásban ezért nemcsak egyéni, hanem *össztársadalmi érdek, tehát állami feladat.* Miután pedig általános jelenség, hogy *növekvő szabad idejük túlnyomó részét az emberek lakóhelyükön és annak környékén töltik el,* nyilvánvaló: mindinkább ott kell megteremteni a testedzés lehetőségeit is. *A sportmozgalomnak, amely ma még jó részt a munkahelyekhez kapcsolódik, a szabad idő eltöltésének színhelyén is kínálnia kell önmagát létesítményekkel, ösztönző adottságokkal és megfelelő szervezeti keretekkel.* Az állami irányítás bevezetése óta ez a tanácsok számára ugyanolyan feladatként jelentkezik, mint mondjuk az egészség-, vagy a művelődésügy. *Nemcsak törvényes joguk, hanem kötelességük területükön a sporttevékenység irányítása, összehangolása, a helyi lehetőségek és adottságok kiaknázása, a különböző gazdasági egységeknél — üzemek, vállalatok — a sportcélokra fordítható erőforrások feltárása, szükség esetén összevonása és a lakosság érdekében a legcélszerűbb felhasználása.*

Tartozunk annyival az igazságnak, hogy megmondjuk: az említett fővárosi példa nem egyedülálló, még csak nem is az első. Országszerte sok hasonló kezdeményezés született már. Azt a kijelentést is megkockáztathatjuk, hogy egyik-másik vidéki városunk, községünk előbbre jár a fővárosnál. Már korábban így jutott például nagyszerű 50 méteres fedett uszodához Kecskemét, sportszarnokhoz Miskolc és Szombathely. Így alakítottak ki tüneményes gyorsasággal húszezres stadiont Zalaegerszegen, ahol van már fedett uszoda, sőt 500 nézőt befogadó sportszarnok is. Igaz, az utóbbi tulajdonképpen tornateremnek készült, annak is tartják nyilván, csakhogy „véletlenül” éppen a duplájára „sikerült” a szokásosnak. Jászberényben meg a Lehel Hűtőgépgyár, lévén a legnagyobb üzem a városban, ahol kevés a korszerű sportlétesítmény, 15 millió forintért — és persze jelentős értékű társadalmi munkával — egész kis kombinátot építtetett.

A példák önmagukért beszélnek. És persze nyilvánvalóvá teszik, hogy *nem is várhatunk mindent a központi költségvetéstől,* hiszen annak a pénznek ezer és ezer más, hasonlóan fontos, vagy éppen fontosabb helye van. Az is igaz azonban, hogy sok vonatkozásban, az anyagiak oldaláról is, másképpen vetődik fel a kérdés a hagyományos városrészekben és megint másként — mint kapcsolódó beruházás — az új, főként pedig a majd épülő lakótelepeken. Ezt a véleményt látszik alátámasztani a fővárosi tanács tervező vállalata három szakemberének az a tanulmánya, amely a nemzetközi tapasztalatok alapján 12,5x25 méteres fedett uszodákat ajánl a nagyobb lakótelepekre. Ezekben egyaránt meg lehetne oldani az iskolai úszóoktatást, a sportszerű úszást, a szórakozást és a nyári fürdözést is. Az előzetes tervek és költségvetés szerinti egy-egy körülbelül 14 millió forintba kerülne. Tízezer lakásos telepen *ez a teljes beruházási költséget egészen jelentéktelen összeggel, mindössze két ezrelékkal növelné, emiatt tehát nem kellene az építendő lakásszámot csökkenteni.* Legfeljebb a munkát egy kicsit jobban szervezni.

Az ötleteket, a vonzó, követésre méltó példákat és nem utolsósorban a lehetőségeket hosszan lehetne még sorolni. Ez utóbbiak közül — lakótelepi vonatkozásban — egy másik is megemlítnék. Az óbudai új városrészben a házakat lábakra állították, s a földszinten garázsokat alakítottak ki. Hamarosan kiderült aztán, hogy ezek a helyiségek némi módosítással kisebb üzleteknek, vendéglátóipari egységeknek is nagyszerűen beválnak. Jók lennének tehát megfelelő berendezéssel és felszereléssel *testézési célokra szolgáló termékek is.*

A hagyományos városrészekben szintén kínálkoznak hasonló lehetőségek kisebb-nagyobb fedett helyiségek létesítésére. Hogy csak egyet említsünk: a gáztüzelés térhódításával felszabaduló pincéket. *De sok a rejtett tartalék a meglevő sportlétesítményekben is.* Az egyesületek általában idegenkednek attól, hogy ezeket a bázisvállalatok dolgozóinak és a környék lakosságának rendelkezésére bocsássák. Előszeretettel hivatkoznak az emiatt megnövekvő karbantartási költségekre, holott ellenkezőleg, *az optimális kihasználtság hiánya drágítja a létesítmény fenntartását, mint ahogy holt tőkét jelent, az önköltséget növeli az iparban az álló, nem termelő gép.* Egyébként is: alapvető igazságtalanság lenne, társadalmunktól merőben idegen szemlélet, éppen azoktól elvitatni a létesítmények használatának jogát, akik munkájukkal a fenntartáshoz szükséges összegeket végső soron biztosítják.

Nagyon is érthető és indokolt tehát a már említett tanácsi határozatnak az a pontja, amelynek értelmében *megvizsgálják a főváros valamennyi sportlétesítményének kihasználtságát és közülük legalább száznak szeptember 1-ig meg kell nyitnia kapuit a lakosság, az iskolák előtt.* A kerületi tanácsok gondoskodnak majd arról, hogy ezeken a pályákon igen kedvezményes áron a szükséges felszerelés is rendelkezésre álljon.

A kapuk megnyitása önmagában persze — amint azt korábbi próbálkozások tapasztalatai is bizonyítják — nem hozza, nem is hozhatja meg a kívánt eredményt. *Felvilágosító munkára, mozgósításra, szervezetségre, bizonyos szervezeti keretekre is elengedhetetlenül szükség van.* A tömegsport, a lakóhelyi testnevelés megteremtésének nem kevésbé fontos feltétele ez, olyan feladat, amelyet szintén érdemes külön is napirendre tűzni.

Kővári József